

SSAB:n tehdasalueen laajennuksen osayleiskaava

OAS-VAIHEEN PALAUTE JA VASTINE

1 Lausunnot

Saapuneet lausunnot	pvm
Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos	17.9.2024
Oulun museo- ja tiedekeskus, arkeologia	23.9.2024
Oulun museo- ja tiedekeskus, rakennettu kulttuuriympäristö	25.9.2024
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES	24.9.2024
Raahen seudun luonnonystävät ry	5.10.2024

1.1 Pohjois-Pohjanmaan pelastuslaitos

Lausunto

Pelastusviranomainen on tutustunut asiakirjaan ja toteaa, ettei kaavoituksen tässä vaiheessa ole huomautettavaa.

Vastine:

Merkitään tiedoksi.

1.2 Oulun museo- ja tiedekeskus, arkeologia

Lausunto

Suunnittelualue on kuulunut arkeologisen inventoinnin piiriin vuonna 2017 (Raahe Eteläisen ranta-alueen osayleiskaavan arkeologinen inventointi / Keski-Pohjanmaan ArkeologiaPalvelu) ja pohjoisosastaan pieneltä osin vuonna 2022 (SSAB:n tehtaan asemakaava-alueen muinaisjäännösinventointi / Mikroliitti Oy). Suunnittelualueelta on tulossa vuonna 2024 saataville Maanmittauslaitoksen 5p laserkeilausaineisto, josta on erotettavissa aiempaa tarkemmin maan päälle näkyviä arkeologisia kohteita. Museo tulee arvioimaan alueen arkeologisen inventoinnin tarvetta alueelle 5p aineiston käyttöön saamisen jälkeen.

Suunnittelualueelta ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Alueella kuitenkin sijaitsee muu kulttuuriperintökohde Salmela (muinaisjäännöstunnus 1000046098) ja kaksi muuta kohdetta Hiidenkallio (678010011) ja Hiientie (1000031874). Lisäksi suunnittelualueella sijaitsee muu kulttuuriperintökohde Pohjanmaan rantatie (1000046096), joka on 1600-luvulle ajoittuva tienpohja. Tielinja on paikoin poistunut käytöstä suunnittelualueen eteläosassa, jossa tienpohjan linjaus on kuitenkin edelleen havaittavissa laserkeilausaineistosta. Museo tulee arvioimaan hankkeen edetessä arkeologisten selvitysten tarvetta Pohjanmaan rantatien käytöstä poistuneiden tieosuuksien osalta.

Suunnittelualueeseen kuuluu laaja vesialue Kuljunlahden alueelta. Suunnittelualueella ei ole tiedossa muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamia vedenalaisia muinaisjäännöksiä, kuten yli sata vuotta sitten uponneiden alusten hylkyjä. Käytössä ei kuitenkaan ole kattavaa tietoa vedenalaisten muinaisjäännösten sijainneista, koska alueella ei ole tehty vedenalaisinventointia. Kokemuksesta tiedetään, että muinaismuistolain rauhoittamia hylkyjä voi sijaita ulkosaaristossa ja avomerien pohjassa Raahen kaltaisten vanhojen satama- ja laivanvarustajakaupunkien edustoilla. Nyt laadittavalla osayleiskaavalla voi siis olla vaikutusta vedenalaisen kulttuuriperintöön. Mikäli hankkeessa osoitetaan Kuljunlahden vesialueelle muuttuvaa maankäyttöä, tulee muuttuvan maankäytön alueilla toteuttaa arkeologinen vedenalaisinventointi alueen arkeologisen tiedon selvittämiseksi. Riittävät arkeologiset vedenalaisinventoinnit tulee toteuttaa viimeistään yksityiskohtaisemmassa maankäytön suunnittelussa, mutta kuitenkin hyvissä ajoin ennen hankkeiden toteuttamista. Tämä selvitystarve on aiheellista tuoda kaavassa esille kaavamääräyksissä.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole muuta huomautettavaa SSAB:n tehdasalueen laajennuksen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Vastine:

Merkittään tiedoksi. Kaavan valmisteluvaiheessa Kuljunlahden vesialueelle on laadittu vedenalainen arkeologinen inventointi ja Salmelan torpan tarkastus. Selvitysten tuloksia on hyödynnetty kaavan valmistelussa. Arkeologiasta on pidetty viranomaistyöneuvottelu 11.4.2025.

1.3 Oulun museo- ja tiedekeskus, rakennettu kulttuuriympäristö

Lausunto

Pohjois-Pohjanmaan museolla ei ole huomautettavaa Raahen SSAB:n tehdasalueen laajennuksen osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta rakennetun kulttuuriympäristön osalta.

Vastine:

Merkittään tiedoksi.

1.4 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto TUKES

Lausunto

Tukes antaa lausuntonsa kemikaaliturvallisuuslainsäädännön näkökulmasta (390/2005). Tukesin näkemyksen mukaan kaavamuutokselle ei ole estettä käytössä olevien tietojen ja selvitysten perusteella. T/kem-kaava tai kaavamääräyksissä maininta kaavan soveltuvuudesta kemikaalilaitokselle mahdollistaa laajamittaisen Seveso III -direktiivin mukaisen suuronnettomuusvaarallisen laitoksen sijoittamisen alueelle. Tukes pyytää huomioimaan alueen kaavoituksessa YM:n ohjekirjeessä (YM/501/2015) T/kem -kaava-alueita koskevat suositukset, kuten riskille alttiiden toimintojen sijoitus riittävän etäälle, tuotantolaitosten toiminnan laajenemisvara, evakuointitarpeet ja pelastuslaitoksen toimintaedellytykset.

Soveltuva kaava ei yksistään varmista kemikaalikohteen sijoittumista. Tukes arvioi lupakäsittelyssään laitoksen sijoittamisen edellytykset huomioiden mahdollisten onnettomuuksien seuraukset ja seurausten ulottumisen laitosalueen ulkopuolelle. Tukesin valvonnassa oleville kemikaalikohteille määritellään ns. konsultointivyöhykkeet. Konsultointivyöhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta pyydetään lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta

Vastine:

Merkitään tiedoksi. Pyydetään Turvallisuus- ja kemikaaliviraston lausunto kaavan valmistelu- ja ehdotusvaiheessa.

1.5 Raahen seudun luonnonystävät ry

Lausunto

Yhdistyksen mielestä kaava-alueessa tulee huomioida seuraavia asioita:

- Suojavyöhykkeitä tulee jättää mahdollisimman paljon Koksaamontien laitamille sekä Hiidenkallion ja 8-tien väliin.

- Onko kaava-alueen luoteiskulmassa olevaa lampea tarpeellista ottaa mukaan kaava-alueeseen?

- Onko alueelle tehty luontoselvityksiä tai milloin ne ovat nähtävillä?

Vastine:

Koksaamontien alkuosa ja valtatie liittymäalue on valmisteluvaiheessa rajattu osayleiskaava-alueen ulkopuolelle. Näille alueille laaditaan yleiskaava erillisessä prosessissa valtatie kehittäminen liittyvän toimenpideselvityksen valmistuttua. Hiidenkallion ja valtatie välinen alue on kaavaluonnoksessa osoitettu suojaviheralueeksi, kuten myös kaava-alueen pohjoisosassa Koksaamontien ja Kuljunlahden välinen alue.

Kaava-alueen länsireunaan sijoittuva kluuvijärvi on mukana kaava-alueessa, koska yleiskaavassa on tarpeen määrittää uuden teollisuusalueen sekä maa- ja metsätalousalueeksi jäävän alueen raja.

Alueelle on tehty luontoselvityksiä maastokauden 2024 aikana. Nämä selvitykset ovat kaavaluonnosaineiston liitteenä. Lisäksi kesän 2025 aikana

on laadittu Kuljunlahden vesialueelle vedenalainen luontoselvitys. Tämän selvityksen raportti valmistuu yleiskaavan ehdotusvaiheeseen, mutta sen alustavia tuloksi on jo kuvattu kaavaluonnoksen selostuksessa.